

DRAUGAS

KATALIKIŠKAS LAIKRAŠTIS PASVĘSTAS AMERIKOS LIETUVIŲ KATALIKŲ REIKALAMS

VOL. II. (METAII.)

WILKES-BARRE, PA., SAUSIO (JAN.) 6 D. 1910 M.

No. 1.

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER AUGUST 21st, 1909, AT THE POST OFFICE AT WILKES-BARRE, PA., UNDER THE ACT OF MARCH 3, 1897

N O R E Ć I A U .

Į Tėvynę sugrįžti norėčiau
Atgaivint' ten auklėtus jausmus;
Aš motulei—tėveliui mokečiau
Apsakyt čion kentėtus skausmus.

Gal geriau ten alsuotų krutinė,
Atsigautų nuliūdus širdis;
Ten gamta išsipuošus, auksinė,
Užžavėtų mėlinąsias akis.

Ten malonų paukščių balsai
Sugrįžusį mane pradžiugint mokėtų....
Ir dingtų čion įgyti krutinės skausmai,
Po tiek sopulių, vien su vilčia kentėtų.

Ten, už jūrų—marelių, Tėvynėj,
Artimi prie savęs priglaustų....
Ir būt' miela gyventi gimtinėj,
Nes krutinės vargai nebspaustų.

Ten ir numirti ašen norėčiau....
Ir kaip būčiau laimingas tada,
Kad Tėvynėn sugrįžti galėčiau!
Krutinė vaitojus nustotų kada.

Kebų Raganius.

24. XII. 09.

PIRMOJI NEDELIA PO TRIJŲ KARALIŲ.

Lekcija. — Rym. XII. — Broliai: Meldžiu jūsų per Dievo susimilėjimą, idant išduotumite jūsų kunus aukai gyvai, šventai, patinkančiai Dievui, išmintingam jūsų tarnavimui. O nenorėkite prisiliginti prie šio svieto, bet atsimaitykite per jūsų minties atsinaujinimą, idant iširtumite, kuri yra Dievo valia gera, ir patinkanti ir tobula. Nes sakau per malonę, kuri yra man duota, visiems, kurie yra tarp jūsų, idant ne daugiau išmanytų, ne kaip reikia išmanyti, bet idant išmanytų vidutiniai ir kaip kiekvienam Dievas padalijo tikėjimo saiką. Nes kaip viename kune turime daug sąnarių, o visi sąnariai nevienoki turi darbą, taip daug mūsų esame vienu kunu Kristuje, o ypač vienas kito esame sąnariais.

Evangelija. — Luk. II., 42—52. — Kad Jezus buvo dvylikos metų, anie pagal papratimo ėjo į Jeruzolimą šventoje dienoje. O pasibaigus dienoms, kad grįžo, pasiliko vaikelis Jezus Jeruzolimoje, o nepasergėjo jo jo gimdytojai, o tikėdami, kad jis yra draugijoje, nuėjo dienos kelią ir ieškojo tarp genčių ir pažįstamųjų, o neradę sugrįžo į Jeruzolimą ieškodami jo. Ir stojosi, po trijų dienų atrado jį bažnyčioje sėdintį viduje mokytojų, klausantį jų ir klausynėjančią anuos. Ir stebėjosi visi, kurie jo klausėsi, iš išminties ir iš jo atsakinėjimų. Ir pamatę, stebėjosi. Ir tarė jam jo motina: Sunau, ką tat mums padarei? Štai tavo tėvas ir aš gailestingi ieškome tavęs. Ir tarė jiems: Kas yra, jog manęs ieškojote? Nežinojote, jog tuose daiktuose, kurie yra mano tėvo, reikia man būti? O anie nesuprato žodžio, kurį jiems pasakė. Ir ėjo su jais ir atėjo į Nazaretą, ir buvo jiems paklusnus. O jo motina visus tuos žodžius užlaikė savo širdyje. O Jezus augo išmintyje ir metuose ir malonėje pas Dievą ir pas žmones.

TRIJŲ KARALIŲ ŠVENTĖ.

Prie Kudikkelio Jezaus Betlejaus kutelėje, mes regime ne tik Judėjos piemenis, Jojo tautiečius kas link kūno, bet taip-gi tris išmintingosios arba Karalius, svetimtaučius iš tolimų kraštų, kad suprastume, idant Išganytojas atėjo atpirkti ne vieną tik tautą, bet visus žmones. Jezus Kristus yra taip-pat Karalius, kaip ir Išganytojas; Jis yra svieto Sutvertojas ir svietas teisiai Jam priguli.

Viešpaties maldą kalbėdami sakome: Šveskis Vardas Tavo; ateik Karalystė Tavo; buk valia Tavo, kaip danguj, taip ir ant žemės. Išardami tuos žodžius, stengkimės suprasti, ką jie reiškia ir atsिमinkime, jog Dievas prižadėjo išklausyti maldų savo vaikelų. Ta atmintis priešinybėse ir svieto pagedime priduos mums tvirtybės ir vilties ištesėti.

Ne visuomet stabmeldžiai smarkaus ir kunigaikščiai telksis priešai Dievą ir Jojo Kristų. Šios dienos lekcija paimta iš Izaijos pranašystės, kurioje dušia regi, tolimame laike visus daigtus sutvertus į paskirtą Dievo tvarką. "Kelkis ir apsišviesk, o Jeruzalem: nes tavo šviesybė atėjo ir Viešpats garbė tau užteikėjo. Nes štai tamsybė apsiaus žemę ir ukana žmones; bet Viešpats užšvies tau ir Jo garbė bus pas tave regima. Ir stabmeldžiai vaikščios tavo šveisybėje ir karaliai spindėjime tavo užteikimo. Pakelk aplinkui savo akis ir veizėk: visi tie susirinkimo ir pas tave atėjo; tavo sūnus iš tolo ateis ir tavo dukters stosis prie tavo šono. Tada regėsi ir pragausėsi, nustebsi ir prasiplatys tavo širdis, kada jurių daugybė atsikreips į tave ir stabmeldžių stiprybė ateis pas tave.... Visi nuo Saba ateis, auksą ir smilkitą nešdami ir Dievo garbę skelbdami. Visos kaimenės Cedar bus surinktos pas tave ir Nabaioto varnai tarnaus tau: jie bus paakuoti ant man patinkamo aukuro ir Aš garbėsiu mano Majesto to normą." Iz. LX, 1—7.

Tos pranašystės žodžiai išdalies jau įvyko trijų Karalių dienoje, kada tie tolimų kraštų kunigaikščiai sudėjo prie Jezaus kojų aukas: auksą, smilkalą ir mirą. Pasutiniame amžyje, kaip ir kitais laikais, Krstaus Bažnyčia daug kentėjo, bet niekad ji nebuvo išgriauta, ir lenkėsi prieš ją kunigaikščiai ir tautos nešė savo doklę prie jos kojų. Ir valanda išmuš ir ateis gadynė, kada bus atsakymas paties Viešpaties maldai ir tuomet visos svieto karalystės bus Jo karalyste ir Jo tik vieno ir Jis, Karalių Karalius ir Viešpačių Viešpats, valdys garbėje.

S.

IŠ LIETUVOS.

IŠ VILNIAUS

Pabrių pramonija Vilniuje ir Vilniaus gubernijoje nuo 1905 metų palengva plėtojasi. Praėjusiais metais Vilniuje buvo 440 pabrių, kuriuose dirbo 6 tūkstančiai 733 darbininkai, prekių gi per metus išdirbo už 6 mil. 653 tūkst. 173 rub., tuo tarpu 1907 metais pabrių buvo tik 259, kuriuose dirbo tik 4 tūkst. 200 darbininkų ir prekių per metus išdirbta už 6 mil. 375 tūkst. 67 rub. Vilniaus gubernijoje 1908 metais pabrių ir dirbtuvių buvo 1 tūkst. 920, kuriuose dirbo išviso 12 tūkst. 989 darbininkai prekių gi per metus išdirbta už 17 mil. 71 tūkst. 946 rub.

Augščiau privestosios skaitlinės aiškiai rodo, jog pabrių pramonija Vilniuje ir gubernijoje kyla. Pabrių ir dirbtuvių skaičius jau gan nemažas, tik reikia pastebėti, kad tie pabirkai ir dirbtuvės vis smulkys; stambių kaip ir nėra visai. („Žemdirbys“).

IŠ BEZDANŲ,

Vilnius gub.

Lapkričio 24 d. einas iš Vilniaus Peterburgan traukinys, penktajame viorste už Bezdanų stoties buvęs kas žinkeno sustabdytas (Vestinghauzo tormozu). Sustabdyžiusis iššoko iš traukinio ir pasislėpė giriose. Mašinistas atsitaikė tas pats, kuris varė traukinį kaip buvo padaryta ana garsoji Bezdanų eksprioracija, taip nusigando, kad visą pusvalandį negalėjo atsipeikėti.

('V''tis').

IŠ KAUNO.

Lapkričio 26 d. Vilniaus teismo rumai nagrinėjo Kaune bylą apie Kovarsko urėdninko V. Matuliausko užmūšimą 1905 metais. Kaltinama užmūšime Ant. Didžiulis ir Jonas Laskauskas. Liudininkų buvo daugiau 50, jų tarpe ir Dumos atstovas Kuzma. Gynė Didžiulį ir Laskauską trys advokatai: dumos atstovas A. Bulota, buv. antrosios Dumos atstovas Leonas ir Šiplinas.

Teismas abudu kaltinamuoju išteisino. Laskauskas, kuris pirma buvo nuteistas tvirtovėn už kitą bylą, kaip tik tuo laiku baigė savo bausmę, ir dabar jau paleistas iš kalėjimo. Didžiulis teip pat buvo teisiamas pirma dėlei kitos bylos ir esąs nuteistas ištremti.

('Šaltinis').

IŠ ŠIAULIŲ,

Kauno gub.

Aplinkiniai ukininkai susitarę nupirko lygumų dvarą, apie 700 dešimtinių. Už dvarą suderėta 60 tukstančių rublių. Pusė pinigų jau įmokėta, kitą pusę turi išmokėti per 4 metus. Betai kur pasitaiko tokia vienybė tarp ukininkų. Jų pavyzdį jau ima sekti ir kitose vietose.

IŠ VIDZGIRIŲ,

Raseinių pav.

Lapkričio 10 d. pas ukininką Baltrušaitį buvo vestuvės. Viskas buvo puikiai surengta ir norėta gražiai jos užbaigti. Bet kaip visur, teip ir čia neapsieita be neprašytų svečių. Vakare prisirinko daug neprašytų vyrų iš kitų sodžių ir ėmė trankyties, šokti, rėkauti, kaip laukiniai žmonės. Nusigėrę ėmė peštis kaip žvėrys.

Labai nedailus, netgi biaurus jaunimo įpratimas — valkiotis po vestuves, kur jų nieks neprašo. Susipratusiems žmonėms reiktų rupintis, kaip galint greičiau panai kinti teip nešvarų jaunimo apsiėjimą. Pas kitas tautas to nėra.

Vargo Bitelė.

('Šaltinis').

IŠ LIUDVINAVO,

Kalvarijos pav., Suvalkų gub.

Mūsų apielinkėje atsirado koksai tai "geradaris", kuris įkalbinėja žmonėms keliauti uždarbiauti į Italiją Mesinon, kur pernai žemės drebėjimas sugriovė visą mie-

stą ir daugiau šimto tukstančių žmonių palaidojo po griuvėsiais. Žada dovanai nuvežti ir paskui mokėti po 2 rub. dienai. Gyres, kad darbas lengvas, kad ten gera gyventi ir tt. Vyriūčiai neklausykite, ten darbas sunkus, nes reikės atkasinėti dvokiančius griuvėsius, baisus karštis ir valgis prastas. Musų žmonės nuo vieno vaisių maisto neišturės prie darbo. Jeigu būtų ten toks darbas geras, tai patį italijonai nebėgtų į Ameriką ir kitur iš Italijos. Be to ten ir dabar žemė nesiliauja drebėjus ir vėl gali ištikti baisi nelaimė. Ar tik nebus tas "geradaris" gyvojo "tavoro" pirklys? Su tokiais "ponais" reikia būti atsargium.

Liudvinavietis.

('Šaltinis').

IŠ PLOKŠČIŲ,

Naumiesčio pav.

Lapkričio 21 d. buvo pas mus "Žiburio" skyriaus susirinkimas. Pirmiausia susirinkę žiburininkai išrinko naują sekretorių, p. Valucką ir Stulgių, vieton išėjusio į Seinus kun. Polubinsko ir knygininką — vietinį vikarą vieton alsisakiusio vargoninko.

Pasikalbėjime apie draugijos stovį, nutarė šiuos dalykus: 1) paskirti iš kasos 30 rub. knygyno padidinimui ir jį legalizuoti, 2) siūti į direkciją kad leistų įsteigti Plokščiuose vakarinius kursus 3) nelankyti šventadieniais ir nedėd dieniais traktiernės, o jei ir būtų reikalas įeiti, bet nieko negerti, 4) nevartoti visai degtinės ir kitų svaiginančių gėrimų per pokilius butent: per krikštynas, per laidotuves, per vestuves ir per egzėkvijas (pas mus vadinama "poteriais").

Nepildantiems to paskutinio nutarimo uždėta bausmė 5 rub. draugijos naudai, teip-pat ir tiems, jeigu karčiamoj kuris pasigertų.

Tą dieną teipgi prisirašė prie draugijos 12 naujų narių, taigi iš viso jau yra 58 nariai. Susirinkimas viešai išpeikė pasiėlgimą vietinio traktieninko p. Puštinigio, kuris per valsčiaus sueigą "fundijo" žmonėms, kad tik nebalsuotų už traktiernės uždarymą.

Bijūnas.

('Šaltinis').

VIŠTYTIS.

(Vilkav. apsk.). Šį rudenį jauna mergina V. iš Vištyčio, nepakakinta lietuvių duona, panorėjo Prūsų pyragų pavalgyti. Nukeliavo į Stalupėnus (Prūs.) jieskot darbo. Susitiko čia su kokia tai ponia, kuri merginoms pajieško "geras vietas". Toji geradarė pasakė, jog čia gerų vietų nebėra, bet žinanti toliau gerą vietą. Mergina sutiko važiuot ir toliau. Kelionei aprūpino ją visu-kuo, nupirko bilieta, įsodino vagonan ir liepė jai ramiai važiuot paskirton vieton. Įdavė jai ir laiškėlį, kurį ji turi rodyt paskirtoje vietoje išlipus iš vagono. Bevažiujant ilgą laiką, apėmė jauną keleivę baimė: norėtų grįžti, bet nežino kur. Štai mato vagone vaikščiojantį kunigą. Puola prie jo ir viską jam papasakoja. Kunigas iš bilieto pamatė, kad merginą siunčia į Turkiją, kur merginas pardavinėja. Suramino jis merginą ir liepė jai važiuot į kitą miestą, kur

ją kitas kunigas sutiksiąs, nes pats turįs su ja tuojau skirtis. Nurodytame mieste ištikrųjų pasitiko ją kitas kunigas, nes jam anas kunigas telegrama pranešė apie paklydusios merginos atvažiavimą. Šitam kunigui pasisekė vargais-negalais sugražinti tėvams prigautąją merginą. Ne viena mergina, jieškodama svietur baltų pyragų, jau pateko Turkijon. Taigi, merginos, būkite atsargesnės. Štai jums pavyzdys.

Tunas.

“Šalt.”

SELMIAI.

(Vilkaviškio apskr.). Prie mūsų kaimo prieina Vilkaviškio stotis, o teippat yra netoli nedidelė ūkio mašinų dirbtuvė. Todėl čia gyvenama daug neturtingų darbininkų ir amatninkų.

Lapkričio 28 d. po ilgos ir sunkios ligos pasimirė siuvėjas Ant. Brenka. Jo žmona pasiliko didžiausiam varge ir neturte. Net nebuvo už ką grabo nabašninkui nupirkti. Puolėsi vargšė prie kaimynų, kad jie sudėtų keletą skatikų nors grabui nupirkti. Netikėtai našlei sumetė net 14 rub. Auka didelė, bet tik netiksliai tapo suvartota, nes trys jos rubliai tuojau paskirta degtinei. Tai ligi kokio tamsumo prieina mūsų bėdini žmonės!

Gėda, kad be degtinės negali apsieiti net per laidotuves. Per laidotuves turėtų nevartoti degtinės ne tik šelmiečiai, bet ir abelnai visur reiktų naikinti taip bjaurų paprotį. Metas būtų suprasti, kad laidotuvės, tai ne pasi-
linksminimų vieta.

Šelmis Bernušelis.

(Iš “Šaltinio”).

IŠ LIETUVIŠKŲ DIRVŲ AMERIKOJE.

DETROIT, MICH.

Apsileidimas Detroito lietuvių.

Čia lietuviai tautiškai baisiai užsnūdę. Nežinau, ar rasis Amerikoje kitas miestas, kur būtų lietuviai tamsesni už lietuvių Detroito gyvenačius. Čia skaito apie 800 lietuvių, o gal ir daugiau yra, nes labai sunku sužinoti, kadangi labai išsisklaidę po miestą gyvena. Pernai pasistatė savo bažnytelę ir pašventinimas atsibuvo gavėnijoje. Susilaukę savo bažnytelės ir klebono kun. P. Valaičio, nekurie lietuviai labai apsidžiaugė, pradėjo ją lankyti su dideliu prisirišimu ir meile, nežiūrėdami į tai, kad jiems reikia ir iš toliau atvažiuoti karais, užmokėti kokį dešimtuką, nes bažnyčia pastatyta pakraštyje miesto. Jie nieko vargingo neatjaucia, važiuoja ten, kur skamba lietuvių kalba sakomas pamokslas, lietuviškai giedoma šv. giesmės, kaip kad tėvynei—Lietuvoj.

Bet randasi daug tokių lietuvių, kurie tautiškai atšalę, truputį iš toliau į savo bažnyčią nenori važiuoti, nenori girdėti savo kalbos, bet nusinuomuoja sau vietą lenkų parapijoje ir sakosi, kad jam ten puikesnė bažnyčia ir choras per mišas gražiau gieda, o dar lenkiška kalba skamba. Jiems išrodo, kad priguliniui prie

lenkiškos parapijos, jokio “unaro”, bet yra išgamos savo tautai, savo broliams. Priklausantieji lietuviai prie svetimos parapijos, skriaudžia savo parapiją, nes priklausydami prie svetimos parapijos, nutraukia nuo savosios dalį, užsimokėdami už sėdynę svetimam parapijai. Pertai, tie lietuviai vietoj savo parapiją drutinti, puošti, ją tik skriaudžia.

Negana to, dar čionykščiai lietuviai mažai arba ir visai neskaito lietuviškų laikraščių ir knygų, užtai ir tamsūs, nesusipratę, daug yra “cieilikų” ir tokių, kurie nei prie jokios nepriguli bažnyčios. Teatro čionykščiai lietuviai dar nėra matę; choro prie bažnyčios irgi nėra. Dėl “unaro” kai kurie net meldžiasi iš anglišių arba vokiškų knygų. Tatai, kaip dabar matyti, Detroito lietuviai toli atsilikę nuo kitų lietuvių.

Pavyti gi kitus lietuvių jie tegali, skaitydami gerus laikraščius, kaip ve “Drauga”, ir geras knygeles, tverdami ir prigulėdami prie draugijų, vienydamiesi. Suėję į vienybę, galės viens nuo kito lavinties tautiškai ir dvasiškai, pamestę tą prakeiktą “unarą”. Jeigu taip Detroito lietuviai darytu, savo brolius pavytų ir pakiltų ant augštesnio lėpsnio tautiško susipratimo.

Tat į darbą!

Kęstutis.

NEWARK, N. J.

Antrą kalėdų dieną (gruodžio 26 d.) lietuvių šv. Traices bažnyčioje atlaikė iškilmingai šv. mišias naujai įšventintas kunigas Jonas Jakaitis. Per mišias vietinis klebonas, kun. V. Staknevičius, pasakė labai gražų pamokslą. Chorui, orkestrai ir vargonams pritariant, pagiedojo Arens'o mišias. Žmonėms labai patiko jauno kunigo balsas ir choro dailus giedojimas. Nors tą dieną labai pustė, ir sniego buvo ligi kelių, tačiau žmonių prisirinko pilna bažnytelė. Kun. Jakaitį vietiniai lietuviai gerai pažįsta, nes keletą vakacijų mokino jų vaikus katekizmo ir lietuvių kalbos.

Parapijonas.

SCRANTON, PA.

Vyskupas Hoban vėl laimėjo teisme. Priešingoji vyskupui pusė buvo padavusi apeliaciją į vietinį teismą, sakydama, buk teisėjas Newcomb neturėjo teisės sušaukti parapijos mitingo, ir kad rinkimai parapijos globėjo nebuvo užtektinai pagarsinti. Teisėjas ant to atsakė, kad abi priešingi pusi pirm to buvo sutikusi paleisti visą reikalą ant balsų, o patį vyskupo priešininkai pripažinę, buk kun. Kuras net per daug rinkimus pagarsinęs savo “gąsdinimais” bažnyčioje apie balsavimo pasekmės: jeigu balsuosite už vyskupą, bažnyčia bus atidaryta tuojau; jeigu balsuosite už dešimtį svietiškujų globėjų, bažnyčia bus uždaryta, kaip ir dabar yra uždaryta.) Teisėjas liepė bažnytinę nuosavybę perrašyti ant vyskupo. Jeigu vyskupo priešininkai nepaduos apeliacijos į augščiausiąjį teismą (Supreme Court) iki 23 d. šio mėnesio, tat šv. Juozapo lietuvių bažnyčia turės būti aprašyta ant vyskupo.

NEW YORK, N. Y.

Lietuviai New York'e yra išsimėtę po visą miestą, bet daugiausia gyvena rytų šalyje. Daug lietuvių gali rasti, dirbančių popierių, krepinių dirbtuvėse ir kitur. Viskas būtų gerai, kad tik nebūtų to papročio įsipirkti į darbą ir duoti kyšius foremonams.

Iškritus sniegui, bedarbiai džiaugėsi turėsiančią darbą prie gatvių valymo, bet toli gražu ne visiems pasisekė gauti darbą.

J.

CHERRY, ILL.

Straipsnyje iš Cherry, Ill., patalpintam No. 21 "Draugo" meldžiu pataisyti klaidingą išsireikimą antroje eilėje "dviejais šyftais — vadinasi dieną ir naktį," mūsų apilėnkėse angliakasiai supranta per tai, kad "dviejais šyftais," tai, yra, dviejose gislose anglių. Tarp patalpintų palaidotųjų Spring Valley, Ill., 5) Pangonis Juozas patasyti **Raudonis Juozas**, ir da apleistas Sukaitsis Juozas iš Gudelių par., Suvalkų gub. Po Naujų Metų menama bus imti iš po žemės likusieji 202 numireliai, tarp kurių yra 11 lietuvių: (nekurių vardai klaidingai atspausti ir vienas apleistas). 1) Pranciškus Lydeka, 13 m., sunus Izidoriaus Lydekos, 2) Juozas Kraučeliūnas, 20 m., sunus Lydekienės po pirmam vyrui, 3) Liūnas Mateušas, vedęs, iš Kauno gub., 4) Bredinskas Petras, vedęs, iš Vabalninko par., Kauno gub. (jo brolis Petras tapo užmuštas toje pat kasykloje dar vasarą), 5) Rimkus Juozas, viensťypis, iš Šilelio par., Kauno gub., 6) Tamošiaukas Juozas, viensťypis, iš Krosnos par., Suvalkų gub., 7) Jonuška Petras, viensťypis, Kauo gub., 8) Sureika Juozas, viensťypis, iš Vabalninko par., 9) Klikunas Dominikas, viensťypis, Kauno gub., 10) Atkočiūnas Povilas, iš Vabalninko par., 11) Adomaitis Karolius, brolis likusios našlės Bredinskienės.

Likusiąs našles ir našlaičius didei gelbsti didžturčiai savo aukomis, o labiausiai iš Chicagos. Prieš Kalėdas iš Chicagos atvyko 12 aldermonų su keliais karais, pilnais visokių daiktų, kaip valgomų, aprėdų ir vaikams ant šventės žaislų, — viską išdalino našlėms ir našlaičiams. Taipogi pribuvo pasiuntiniai nuo konsulių ir dalino po 5 dol., kožnai našliai; raudonojo kryžiaus sesers dalino valgomus daiktus, paskirtus joms išdaryti. Atsisaukimas Spring Valles korespondento Juozo Gvazdinsko No. 59 "Kataliko" apie skriaudas, daromas dalinime praščiausių apantuvų, niekiausių aprėdų suvis yra neteisingas, taipogi patarimas korespondencijoje, kad darbininkų palaidota ne 300, bet aplink 500, suvis melagingas. Ar-gi galėjo į 5 metus šaftui atidarius dirbti į 800 ar daugiau? Iš viso negaliu tikrai tarti, kad tame šafte dirbo 500 žmonių, Spring Valley seni šaftai nuo 20 metų dirbo po 500—600 žmonių. Korespondentas žinomas iš savo raštų ir neteisingų korespondencijų, patalpintų "Viltyje" ant vietinio klebono.

Gruodžio 14 d., pabaigus darbą 3 šafte Mykolas Balcierius 56 metų amžiaus, einant paskui kokį tai nigerį puolė umai ant žemės ir numirė. Nekurie mena, kad tai

didei smirdančio nigerio užduso, už ką turės kompanija atsakyti, kad leidžia drauge dirbti nigerius su baltaisiais. Tapo palaidotas Spring Valley, Ill., su pamaldomis bažnyčioje. Palaidojimą suteikė Jonas Lukošius, jojo žentas.

Gruodžio 25 d. Ladd, Ill., rado negyvą Juozą Budvidį, 21 m. amžiaus, savo kambaryje. Sanitarijos komisija mena, kad turėjo užtrokšti nuo dumų, arba smalkių kada pečius kureno.

Gruodžio 29 d. tapo palaidotas Spring Valley, Ill. ant ainių kapinių.

Bukšniuks.

Visokios žinios.

Vagystos, žmogžudystės, maisto brangumas, nelaimės, bedarbės ir skurdas tarp darbininkų — štai kokiomis žiniomis laikraščiai turi penėti savo skaitytojus. Prakilnių darbų žmonijos naudai ir su žvake sunku surasti Amerikoje.

Grazumu susitaikė.

Darbininkas Clifton, dirbdamas ant geležkelio nustojo abi koji. Geležkelio kompanija grazumu davė jam Kalėdų pinigais 8000 dol., veltui važinėjimui geležinkeliais per visą gyvastį ir visai gerai apmokamą darbą geležkelio offise. Susitaikė be jokių advokatų. Atsitiko tai mieste Sterling, Ill., ant geležkelio prigulinčio komp. Chicago and Northwestern.

Atsirastų nevienas ir iš sveikų, ką panorėtų nustoti kojas delei tokio atliginimo.

Gaisras ant laivo.

Ant laivo "Celtic" atsitolinusio nuo New Yorko, 4 dieną kelionės prasidėjo gaisras tarp bovelnos pūdų. Kuomet tapo užtemyta dūmai, kapitonas liepė užkimšti visus plišius, idant neprileisti vėjo į skyrių, kur prasidėjo gaisras, bet kuomet gaisras augo, jį išdalies užliejo vandeniu. Bet nieko ir tai negelbėjo. Per 5 dienas ir naktis laivo darbininkai kovojo su gaisru. Kapitonas prisaikė nesakyti nieko keliauninkams, idant jų nenugązdinti ir tik privažiuojant prie prieplaukos keliauninkai dažinojo, kad didesnę kelionės dalį ramiai miegojo ir įnsminosi, kuomet apačioj buvo didelis gaisras. Keliauninkų buvo 400 žmonių. Kapitono sumanymas daugelį jų išgelbėjo nuo mirties, nes nesunku įsivaizdinti, kas but atsitikę ant laivo, kuomet būtų sužinoję, kad laivas jau 5 dienas dega.

Kiek turės laivų kompanija nuostolių, dar nežinia, nes ugnis dar neužgeso.

Iš vežėjo — pasiuntiniu. — — — —

Richard C. Kerens, milijonierius iš St. Louis, kurį valdžia paskyrė pasiuntiniu į Austriją, jaunystoj buvo

labai biednas ir tarnavo už vežėjas ir mulų varinėtojas. Jo tėvai mirė neturte ir šiandien dar jie yra palaidoti ant apleistų katalikiškų kapinių. Name, kuriame gyveno ir mire tėvas dabartinio milijonieriaus, dabar gyvena nigeriai.... Kantrumas ir energija prie visko priveda žmogų. Šiandien jau ne naujiena ir nieks nesistebi, kuomet išgirsta, kad tas, ar kitas augštas valdininkas, turtuolis, jaunystoje gatves šlos, čebatus valęs ir tt.

Dabartinis šv. Tėvas Pijus X ir gi pacina iš vargin-gos šeimos, taipo-gi jaunystoje nemažai pakėlė skurdo, kol išėjo mokslus, todėl Jam taip arti prie širdies ir stovi vargšų reikalai.

Neranda.

Rodosi jau vertėtų užmiršti nelemtos atminties Cook'ą, taip gražiai apgavusį visą pasaulį savo melagyste, bet žmonės neužmiršta jį ir butinai nori sužinoti kur jisai. Vieni taip mena, kiti vėl kitaip, vieni net spėja, kad jisai nužudytas. Bet, turbūt, patsai Cook'as sau kur gerai pasislėpęs juokiasi susirietęs iš savo lengvatikių tautiečių.

Bet Danijai jis dar geresnį šposą iškarto. Kuomet ten atvyko, pasigarsinęs, jog jis pasiekęs polių, jį priėmė su iškilme, pats Danijos karalius jį vaišino savo rumuose, mokslinės draugystės jį vainikavo, medalius davinėjo, kiekvienas iš mokičiausių skaitė sau už garbę paspaust ranką garsaus keliauninko.

Mitrus tai apgavikas ir dar gali nekartą pagarsėti, bet kas žin ar jau tykės jam?

Didelės audros.

Pakraštesė New Foundland'o iškylo didelė sniego audra, platindama aplinkui mirtį ir viską naikindama. Ant pačios salos taipo-gi siautė audra ir pertraukė susi-nešimą, bet vis-gi daugiau nukentėjo pakraščių gyventojai. Miestas Placentia jau tris dienas kaip vandenio ap-semtas, kaimas Blackhead visiškai dingo. Nuostolius ap-skaitliuoja ant 750,000 dol.

Ar gi tai galimas daigtas?

Dr. Joseph S. Neff, Philadelphijoje, Pa., atvirai sto-ja priešais savo laikuriuos draugus gidytojus minėtame mieste, užmesdamas jiems, kad jie tičia tęsia ligas savo pacientų, kad daugiau ištraukus iš jų pinigų. Dėlei tos priežasties nevienas ligonis, ką galėjo pasveikti, mirdavo. Jisai tvirtina, kad daugelis gidytojų taip elgiasi. Jeigu tai nebūtų teisybė, dr. Neff'as taip viešai neskųstų savo draugų ir matomai turi darodimus, nes kitaip už plešimą šlovės atsidurtų kalėjime. Baisus tai dalykas pavesti sa-vo gyvastį, ar artimo asmens tokiame gidytojui. Reikia tykėtis, kad po prirodymui jų kaltės, bus teisingai nu-ėausti.

Nepaprasta pagelba.

Per paskutiniąją audrą, kuri siautė Tulono (Pran-cuzijoje) prieplaukoj, pavandeninė valtis "Cigogne" gel-bėjo skestančius.

Manevruodamas po prieplauką, valties vadas patėmi-jo skestančią žuvininkų valtį, tuomet jisai pasinėrė po vandeniu, priplaukė prie skestančios valties ir iškelė ją viršun ir laikė toliai, koliai visi žuvininkai neišsigelbėjo.

Lengvatikis.

Nekuri draugija aplankė Fromborgo katedrą ir ap-žiūrinėjo jos ypatingumus. Po katedrą vadžiojo ir aiški-no garsus profesorius iš Brunsberg'o. Tarp kitų tos kate-dros ypatingumų jis atkreipė jų atydą į relikvijas, pa-slėptas altoriui, kartu aiškindamas smulkmenas, jas pa-litinčias.

Vienas "galvočius", prigulintis į tą draugiją, už-klausė, kokių būdu galima persitikrinti, kad tos relikvi-jos yra ištikrųjų teisingos ir ar galima surasti rašytus pa-liudijimus ir dokumentus jų teisingumo?

Profesorius atsakė:

— Tos relikvijos ilsisi šioj katedaroj jau keli amžiai. Kiekvienas, mokytas ar nemokytas skaitė jas tikromis, ir ant kiek pamenu nieks viešai ne užginėjo jų tikrišku-mo.

— Tokie prirodymai manęs visiškai neužganėdina, atsakė jaunikaitis.

Pagalios visi atėjo į zokristiją, kur buvo taipo-gi daug visokių ypatingumų, o profesorius išėmęs iš apdulkė jusios spintos geležinį vamzdį, tarė:

— Ant pabaigtuvių parodysiu tamstoms dar vieną ypatingumą: šitas vamzdis pacina iš Koperniko telesko-po. Žinoma, tas vamzdis vaikščiojo iš rankų į rankas ir buvo čiupinėjamas, kaip koksai šventas daigtas.

"Galvočius" patėmijo, kad tai stebėtina, ir net sar-mata, kad tokia istoriška relikvija, po garsiam astrono-mui yra taip apleista ir valkiojasi pakampėse, kartu su senais nereikalingais daigtais.

Nusijuokė profesorius ir tarė:

— Tamsta nežinai istorijos. Teleskopo dar nebuvo Koperniko laikuose, tik 60 metų po jo mirėiai jį atrado Galilejus, Italijoje. Aš tik vieną žodį juokdamas pasa-kiau, o tamsta įtikėjai — o ant paliudijimo katalikiško tikėjimo per tiek amžių ant paliudijimo milijonų žmonių, kurie šventai tiki į tų relikvijų tikriškumą, tamsta abejo-jai. Tasai geležinis vamzdis seniau buvo vartojamas prie liejimo žvakių.

Galima įsivaizdyt, kaip susarmatino tie žodžiai visą draugiją, o ypač "galvočių".

Linksma naujiena.

Linksmą naujieną darbininkams praneša laikraščiai. Iroquois Iron Co., pabudavos milžiniškas plieno dirbtu-ves arti upės Calumet netoli Chicagos. Dirbtuvės pre-kius 2 milijonų dolerių, keletas tukstančių darbininkų gaus darbą.

Kruvinos sukaktuvės.

Sausio 9 d. š. m. sukaks 5 metai kruvinosios savaitės Peterburge, kuomet caras išžudė tukstančius darbininkų, ėjusių melsti jo tik laisvės ir duonos.

Žiaurnasis caras, tiek nelaimių užtraukęs ant Rusijos neišklausė jų meldimų ir papenėjo vargšus darbininkus švinu. Rusijos darbininkai atsiminę tas sukaktuves tik sunkiai atsiduksės, nes ir šiandien jų padėjimas negeresnis, negu kad anuomet buvo.

— Tai kas ką apspjaus man veidą, tarė vienas „pirmieviško“ juokų laikraštपालाiko redaktorius, kitas dalykas, jeigu nosinė būtų toli, o ji čia, kišenėj, išsiemei ir nusišluostei. Paranku!

Vienas kalbėtojas savo ilgoj prakalboj pertikrinėjo klausytojus, kad visi žmonės nuo bezdžionės pacina. Vienas iš klausytojų pakyla ir sako:

— Tą kad mes prasti žmoneliai paciname nuo bezdžionės, tai dar galiu tykėti, bet kad jus, šviesus kalbėtojų, pacitumete nuo bezdžionės, tai jokiū būdu neįtikėsiu.

— Na kodėl? Tas nieko, ir „ofšom“, galiu ir aš paciti nuo bezdžionės...

— Ne, netykiu. Greičiau pacinate nuo karvės, nes kitaip, ar galėtumet buti tokiu dideliu jaučiu, kaip dabar.

EMIGRACIJA.

Emigrantai, susirgę kelionėje jurėmis, buvo iki šiam laikui priimami, po atkeliavimui į Ameriką, į emigrantų ligonbutį ant Ellis Island. Pasveikę galėjo luosi eiti iš ten į Ameriką. Už gydymą Emigracijos Komisija reikalavo, tiesa, po vieną dolerį ant dienos, bet ne nuo emigranto, tik nuo kompanijos, kurios laivą jis buvo atvažiavęs. Kai kurios kompanijos apmokėdavo už savo atvežtus ligonius, bet kitos griežtai atsisakė mokėti, teisindamosi, kad įstatymai apie Emigraciją uždėda ant kompanijų atsakomybę tik už tokius ligonius, kuriuos į savo laivus paima, bet ne už tokius, kurie sveiki paimti, kelionėje jurėmis suserga. Už tokius ligonius kai kurios kompanijos nenori imti ant savęs atsakomybės ir mokėti už jų gydymą. Yra kompanijos kaltos ligonbučiui po \$25,00, o nei cento Emigracijos komisijai nenori duoti.

Ligonbūtis be įėjimų negali užsilaikyti, todėl Emigracijos Komisija sumanė siųsti gydytojus į garlaivius, prieš emigrantų išlipimą ir neįleisti ant kranto nei vieno, kad ir mažiausiai susirgusio. Jei kompanijos nenori už gydymą mokėti, tai tegul veža ligonius atgal.

* * *

Departamentas „Vaizdos ir Darbo“ parengė svarbų pataisymą Emigracijos įstatuose.

Iki šiol įstatymai leisdavo išvaryti iš Suvienuotųjų Valstybių tik tuos prasikaltelius — kriminalistus, kurie nebuvo Amerikoje pragyvenę ilgiau, kaip tris metus.

Dabar, pagal naują įstatymą busią galimą išvaryti ir seniau apsigyvenusius kriminalistus, o net ir tokius, kurie įgijo jau Amerikos piliečio popierius. Butent, šis įstatymas palies tus, kurie kriminališkais darbais, bauriu pasielgimu ir nuolatiniu įstatymų laužymu taps nepakenčiamais bendrame Amerikos gyvenime.

* * *

Senatorius Overman iš North Carolinos tokį perstatė Senatui 20 d. Gruodžio įnešimą apie Emigraciją.

Kad būtų uždėta \$10 metinės mokesties ant kiekvieno emigranto, kol jis netaps Amerikos valstiečiu. Nuo tos mokesties būtų paliuosuoti tik: užrubežinių valstybių atstovai, mokytojai, mokiniai, pirkliai, publicistai (laikraštininkai), bankininkai, profesionalistai, (kunigai, gydytojai, artistai ir tt.) ir keliauninkai.

Emigrantai, turintieji daugiau, kaip 16 metų ir skaityti nemokantieji, kad nebūtų įleidžiami. Išskyrus pačias vyrų rašyti mokančių, taip-pat tėvus ir sužadėtiną emigranto jau įleisto į Valstijas.

Kiekvienas emigrantas kad turėtų su savim bent 25 dolerius ir paliudijimą apie savo gerą pasielgimą nuo Valdžios tos šalies, iš kur jis pacina.

Mergaitės, turinčios mažiau, kaip 20 metų, kad nebūtų įleidžiamos, jei su jomis nekeliauja tėvai arba neatvažiuoja jų pasiimti.

Kad būtų grąžinami visi, apie kuriuos taptų susekta, kad keliauja su nedoru tikslu.

Jurinės kompanijos turėtų užmokėti po \$300 pabaudos už kiekvieną emigrantą, kurį vežtų nedoram tikslui. Jei kompanija atsisakytų pabaudą mokėti, jei bus atimtas leidimas emigrantus vežti.

Varininkas.

Mažai Katriutei mama nori įverti auskarius į ausis, Katriutė nesiduoda ir verkia. Motina jai sako:

— Katriute, nustok verkus, Dievas taip nori, kad tau įverti auskarius.

— Ne teisybė, kad Dievas būtų norėjęs įverti man auskarius, tai būtų sutvėręs mane su skylutėmis ausyse.

Išmintingesnis protas liepia daugiau negert, kvailiesnis pilvas liepia... Hm! Bet kad kvailo viršus visuo-met buna, Jonai, pripylk dar alaus skunerį!

Viename iš Prancuzijos bažnytkiemų, senukas klebonas, jau baigiantis savo gyvenimo dienas, taisė kelią šale klebonijos. Šale važiuojantis dvarponis užsimanė pasijuokti iš senuko:

Tai jau kunigas sau kelią į dangų rengia?

— Negali būti, atsakė senukas, nėra tai kelias į dangų, nes Tamsta negaletumei juomi važiuoti.

DRAUGAS

**KATALIKISKAS LAIKRAŠTIS
PASVĘSTAS AMERIKOS LIETUVIŲ KATALIKŲ
REIKALAMS**

Eina kas savaitė iš Wilkes-Barre, Pa.

Kaina: metams \$2.00, pusmečiui \$1.00, trims mėnesiams 50 centų. Europoje ir kitur \$3.00

Adresas:

"D R A U G A S",
314 E. Market Str. Wilkes-Barre, Pa.

Raštus ir korespondencijas reikia siųsti pas:

REV. A. KAUPAS,
64 Church Street, Pittston, Pa.

Su visais reikalais reikia kreipties šitokiu antrašu:

"D R A U G A S"
JOHN S. LOPATTO, Manager,
314 East Market Street, Wilkes-Barre, Pa.

"D R A U G A S"

(THE FRIEND)

WEEKLY, published at 314 E. Market St. Wilkes-Barre, Pa.

Subscription: \$2.00 a year, \$1.00 six months, 50 cents three months.

Rates of Advertising on Application.

REDAKCIJOS PASTABOS.

Praeita savaitė (gruodžio 27—31) New Yorke atsiliko apvaikšėjimas 25-metinių sukaktuvių Amerikos istoriskosios draugijos ir Amerikos ekonomiskosios draugijos. Vienu sykiu ir vienoje vietoje laikė dar sekančios Amerikos mokyklų draugijos: politiškojo mokslo, statistikos, sociologų, įstatymų apie darbininkus, socijaliskoj mokslo (atskira nuo sociologų draugijos), Mississippies klonio istoriskoji draugija, biblijografų ir bažnytinės istorijos. Tai-gi viso nariai dešimties draugijų, užsimančių istoriją, politika, statistika, socijologija, ekonomija, bibliografija ir darbininkų klausimu, susivažiavo dideliame mieste ir klausėsi referatų apie įvairius svarbius dalykus. Paskaitas laikė įvairius žinovai: amerikiečiai ir atvažiavusieji iš svetur. Paskaitos buvo žingeidingos tiems, kuriems rupi visuomenės dalykai. Buvo skaityta apie tikėjimo svarbumą draugijos išsiplėtojime, apie psichologiską socijologiją (kuri yra priešinga Spencer'io ir istoriskųjų materialistų mokslui, ir atsižiri į

žmonijos dvasiškus veiksmus), apie istoriskųjų draugijų veikimą Anglijoje, Vokietijoje, Ispanijoje, Prancuzijoje ir Holandijoje. Buvo kitokios paskaitos, buvo keliami kitokie klausimai. Iš lietuvių — vargiai kas dalyvavo susirinkimuose ir klausėsi paskaitų. Žinome tik, kad vienas buvo pasirengęs važiuoti į tas iškilmes, bet netikėtos kliūtys sulaukė jį namie. Gaila, nes būtų buvę žingeidinga išgirsti jo nuomonę apie prof. Greene'o paskaitą: "Etniškieji elementai Sąjonytųjų Valstybių istorijoje," ir apie kitus dalykus, kuriuos jis būtų išgirdęs įvairių draugijų posėdyse.

Vokiečių "Local Anzeiger" sužinojęs iš tikrų šaltinių, kad Rusijos vyriausybė yra pasiryžius uždaryti pamažai visas vokiečių ir kitas nerusiškas mokyklas. Tai-gi būtų uždarytos ir lietuvių mokyklos. Tame turbūt yra nemažai tiesos, nes štai "Viltis" (No. 140) praneša, kad 27 d. lapkr. (gruodžio 10 d.) buvo krata kauniškėje "Saulės" centro raštinėje. Krėtė nuo 10 išryto iki 5 popiet; išžiūrėjo smulkiausias mažmožius ir išsnipinėjo visus pakampus. Regimai ieškota priekabės prie pačios draugijos. Jeigu būtų atrasta kas įtartino, be abejo "Saulė" su visais savo skyriais ir visomis mokyklomis būtų tapusi uždaryta, kaip tapo uždarytos Marjampolės "Šviesa" ir Vilniaus "Aušra."

Sunkūs laikai grįžta Lietuvon!

Chicagos lietuviai rengiasi apvaikšėti iškilmingai 500-metines sukaktuves kovos ties Grunwaldu 17 d. liepos (vieton 15 d. liepos) žiūr. "Katalikas," No. 52). Apvaikšėjimas bus skyrium nuo lenkų; kviečiami dalyvauti visi be skyriaus Chicagos lietuviai. Visų draugijų atstovai kviečiami susieiti šv. Jurgio svetainėje sausio 30 d. Po atsišaukimo pasirašo: kun. M. Kraušnas, Jonas Ilgaudas, J. M. Tananevičia, kun. K. Ambrozaitis, J. Marcinkevičia, B. K. Balevičia.

Gražiam sumanymui reikia vėlyti nusisėkimo. Kad visų kitų miestų lietuviai citų chicagiečių pėdomis!

Parėjus "Draugui" į p. Lopattos priežiūrą, "Katalikas" ir "Žvaigždė" teikėsi šitą atsitikimą apdovanoti savo pastebėjimais. "K." pasakė, buk tatai pasidarę dėlto, kad kunigai nenorį smegenų džiovinti laikraščių reikalais, bet "Ž." užginėjo "K-ui": ne, girdi, kunigai tebedžioviną smegenis, tik, girdi, kun. Vizgirda esąs pavarytas!...

Nei "Kat." nei "Žv." nedaug nežino apie "Draugo" reikalus. Kun. Vizgirda pasiliko tuo, kuo ir pirmiau buvo. Bažnyčios statymas ir parapijos reikalai neduoda jam pašvęsti daugiau laiko pašaliniams reikalams — tai ir viskas!

Pavarymas prisisapnavo "Žv." savininku.

IŠ KITATAUČIŲ SPAUDOS.

Dabartiniai atsitikimai Nikaraguoje davė progą p. Edwin'ui Emerson'ui parašyti straipsnį apie Vidurinės Amerikos respublikėles ("The Unrest in Central America," The Independent, Dec. 9, 1909). Autorius vadina buvusį Nikaraguos prezidentą, Santos'ą Zelayą, kraujingiu tyronu, nemažesniu despotu už Guatemalos valdytoją, prezidentą Cabrera. Skirtumas tarp jų esąs tik tame, kad Cabrera yra visados "paklusniu šuneliu" Washingtono vyresnybės, o Zelaya jokių būdu nenorėjo klausyti paliepimų einančių iš Suvienytųjų Valstijų užsienio reikalų ministerijos. Iš to išeinąs ir nevienodas pasielgimas Amerikos valdžios su abiejais tyronais.

Ir taip: kuomet kilo revoliucija prieš Cabrera Guatemeloje, Suvienytosios Valstijos, Meksikai padedant, neprileido revoliucionistų prie Guatemalos rubežių; Amerikos avanturistas, "generolas" Lee Christmas tapo apskelbtas draugijos išmeta, kurį Amerikos marininkai gali sušaudyti, jei pagautų jį kur ant marių; taip-pat ginklų ir amunicijos vežimas iš New Orleans į Guatemala tapo sustabdytas tos pačios vyresnybės, kuri dabar palaiko Nikaraguos revoliucionistų pusę.

Antra vertus, kilus revoliucijai prieš Cabreros priešą, Zelayą, Amerikos "laimės kareiviai," nuėję į revoliucionistų glitas, tapo pripažinti kankiniais, ginklų ir amunicijos vežimas iš New Orleans revoliucionistams yra raginamas, o tokių pat ginklų vežimas esančiai Nikaraguos valdžiai (Zelaya ir kiti) yra draudžiamas ir stabdomas.

Kas pasidarė?

Niekas, tiktai dabartinę revoliuciją Nikaraguoje sukėlė amerikiečiai: ją šelpia pinigais Amerikos kapitalistai, gyvenantieji Greytown'e, Bluefields'e, Georgetown'e ir kituose Atlantiko pakraščio miestuose; kapitalistams padeda Guatemalos tyronas, Cabrera, o revoliuciją padrasina Washingtono vyresnybė.

Dėlko? — Na, čia reikia pažinti, kas yra tos penkios Vidurinės turtingos Amerikos respublikės.

Jos yra labai turtingos ir derlingos. Humboldt pavadino jas net Naujojo Pasaulio rojum. Didesnė gyventojų dalis, vietiniai indiečiai, labai darbštūs ir taupūs, bet yra papuolę po įtekme ir valdžios nedidelio skaičiaus pusiau indiečių — pusiau ispanų ir įvairių spekuliantų, ką valdo šitas taip vadinamas respublikas tiktai savaijai naudai. Šito visko pasekmė esanti visiškai išnaudojimas, iš ko tik galima pasinaudoti, ir nusibankrutijimas. Respublikėlės niekad neužmoka savųjų skolų. Nikaraguoje nėra nei vieno banko; Nikaraguos doleris vertas 15 arba 16 centų — kaip kokią dieną pasitaiko. Guatemalos popieriniai doleriai verti mažiau: 5—6 centus.... Pinigai išgaunami nuo turtingesniųjų gyventojų gazdinimais, prievarta, kankinimais, užmušinėjimais.... Politika ir lupimas yra Vidurinės Amerikos praeikimu.

Pasaulis žino apie Vidurinės Amerikos amžinas revoliucijas ir savytarpines kares. Karės yra visados naminės, nes Vidurinė Amerika yra, tiesą kalbant, viena ša-

lis. Respublikėles nesiskiria viena nuo kitos daugiau, kaip Suvienytųjų Valstijų atskiros valstijos. Jų gyventojai šneka viena kalba, turi vienuodus papročius ir pirmiau gyvena po vienu valdonu. Karės yra vedamos ne už tautinius reikalus, vien už politiką. Iš to išeina, kad kariauja vieni su kitais ne atskiri kraštai, bet politiškosios partijos, nepaisant į tat, kur jų šalininkai gyvena: Nikaraguoje, Guatemaloje, Salvadore ar kitur kur. Kareiviai iš abiejų pusių yra nemiokoti prastuoliai — daugiausiai indiečiai—varu pristatyti prie ginklo. Jie neturi kitokios išligos, kaip stoti kovon arba buti sušaudytais už nepaklusnumą arba pabėgimą.

O tos karės ir revoliucijos yra baisios. Kareiviai neturi gydytojų, vaistų, ligonbučių; miršta ligomis ir bėda, nes ir valgyti neturi ko. Kareivijai prisieina pačiai ieškoties maisto, — ir tokiu būdu nekalti žmonės yra apiplėšiami ir išnaudojami. Rezultate, kiekviena revoliucija ir kiekviena karė traukia paskui save bėdą, ligas, nusibankrutijimus ir kruvinus persekiojimus, kuriuose ne viena šeimyna žlunga sykiu su visais savo turtais.

Respublikinių prezidentai užsilaiko tiktai su ginklų pagalba ir esti renkami šautuvams ir patrankoms gelbstint. Revoliucija, karė reiškia rinkimus (vadinasi politiškosios partijos padeda tarp savęs peštis už viršenybę). Tas peštynes palaiko New York'o, San Francisco's arba New Orleans'o bankininkai ir spekuliantai, nes uždirba ant jų milžiniškus pinigus. Karė visados reiškia skolos užtraukimą, o Amerikos finansistai — daugiausiai žydai — tankiausiai skolina pinigus už neįtikėtinus palūkius. Ana, koks tai Blum, priėmęs Amerikos pilietybę, neseniai paskolijo Salvador'ui 25 milijonus dolerių, kuomet ši respublikėlė kariavo su Guatemala. Tosios paskolos dalis susidėjo iš dviejų senų kariškųjų (?) laivų ir amunicijos, nupirktų už labai augštą kainą. Sako, kad Blum nuo tos paskolos ima 46 nuošimčius; tokiu būdu nelaiminga respublikėlė yra įlindus skolon San Francisco's žydui iki ausų.

Tuo tarpu Guatemaloje daro "biznį" lenkiškas žydėlis (iš Kempen, Poznaniaus provincijos), koks tai Adolfas Stahl. Jisai ir valdo visą Guatemala: moka skolininkams popieriniais pinigais, o pats žeria auksą. Be to, geležinkelio kompanijos, kasyklų savininkai ir tt. nemustoja žarstyti ugnį. Pasekmė yra ta, kad reikia surasti kokią nors galybę, kuri atsakytų už visus nuostolius, kokie pasidaro nekaltiems žmonėms ir spekuliantams revoliucijų, karių ir savavališkumo metais. Tokia galybė yra Suvienytosios Valstijos, kurios Monroe mokslo vardu neprileidžia Europos viešpatijų kištis į Amerikos mažų respublikų reikalus.

Dabar aišku, dėlko Suvienytosios Valstijos įsikišo į Nikaraguos vidurinius reikalus, kuomet paklusnus Washingtono paliepimams Estrada pakėlė maištą prieš nenorintį klausyti Knox'o įsakymų Zelayą. Čia paėmė viršų ne Estrada (kursai esąs toks pat nedorėlis, kaip ir Zelaya), bet Amerikos spekuliantai, kuriems atėjo pagelbon Suv. Valst. vyriausybė.

Straipsnio rašytojas norėtų, kad Suv. Valstijos pamintų Vidurinės Amerikos respublikėles į savo tikrą glo-

bą, kad įvestų į jas tvarką, romybę, kad gintų jose kapitalistų, ne spekuliantų, avanturistų ir "laimės kareivių" reikalus. Tuomet Nikaraguoje ir kitose Vidurinės Amerikos respublikose būtų taip saugu, kaip Meksikoje, Kuboje arba Panamoje.

Bet "Draugo" redakcijos nuomone dabartine maišantim Suv. Valst. pasinaudojo visai kitam siekiui. Kažin ar jos už įsikišimą negaus ploto, kuriuo turėjo eiti projektuojamas Nikaraguos perkakas?

GĖLĖ MERGELĖ.

(Iš legendų apie Motiną Švenčiausią.)

Kuomet, apart dangaus ir vandens dar nieko daugiau nebuvo ant šio pasaulio, Dievas skrajojo virš vandens tuščioje ir tamsioje erdmėje....

Nebuvo nei žvaigždžių, nebuvo žemės, nebuvo jokio gyvo sutvėrimo.

Kuomet-gi Dievas jau buvo sutvėręs dangų ir žemę, tuomet sutvėrė daugybę puikių angelų, bet kad šitie pasikėlė į puikybę ir patį skaitė save dievais, Viešpats nubaudė juos, išmesdamas iš dangaus į gilią bedugnę.

Paskui Dievas sutvėrė pirmutinį žmogų Adomą. Buvo tai milžinas neišpasakytos spėkos, kuriam niekis buvo išrauti medį iš žemės su šaknimis, tartum kokią menką gėlėlę.

Didžiausi žverys vaikštinėjo apie jį su baime ir tik išpaniūrę žiūrėjo į tąjį galinčių, kuriam negalėjo nieko blogo padaryti, nes buvo už juos drutesnis.

Bet ilgu buvo vienam žmogui net ir rojuje....

Tuomet Dievas nusprendė duoti jam draugę ir pustelėjo į rojus gėles, o iš jų, tartum tyriausia lelija balta, maloni ir lengva tartum kvėpėjimas, stojosi pirmutinė moteriškė, sutverta iš to, kas buvo rojuje prakilniausio, tyriausio, gražiausio.

Mergelė iš gėlių atvedė Dievas Adomui.

Ir pasidarė rojuje dar aiškiau, kuomet ėjo, nes viduryj dienos visos žvaigždės išbėgo iš dangaus, idant ją pamatyti, ir žemė dar labiau alsavo kvėpėjimais....

Ir kas tik gyvas, nuo birzgėnėlių muselių ant vandens paviršio iki augštai skrajojančių vituriukų, užgiedojo himną Dievui ir mergelei ant garbės.

Tik vienas Adomas nesidžiaugė, nes nežinojo, kokiū būdu ji galėtų tikti jam už draugę, ji tokia lengvutė, silpna, o jis.... milžinas.... Jis iš uolos nukaltas, jį iš gėlių gimusi.

Pažino Dievas, kad Adomui netinka toji mergelė, ir jis dar neyra jos vertas, tai-gi paėmė gėlę — mergelę su savimi, o Adomui sutvėrė kitą, pritinkančią jam draugę, tokią-pat, kaip ir jisai, kaulas iš kaulų, iš šonkaulio tapo sutverta Jieva.

Dievas-gi gėlę Mergelę užlaikė jos grožėje ir nekaltybėje — ir davė ją už motiną Savo Sunui.

Jįje viena gražiausia ir nekalčiausia pasiliko rojuje, kuomet, žmonija, pirmojo žmogaus nuodėme sutepta, nuspręsta ant vargo, bado ir šalčio, pareikalaus atpirkimo, kad tuomet pagimdytų Dievo Sunų, kursai nužengs ant žemės ir križiumi parems vargstančią žmoniją....

Iš molio ir kaulo tapo sutverta žmonijos motina, o iš

rojaus gėlių Motina Dievo-Žmogaus ir tartum pavasario vėjalis pustelėjo iš jos dvasia atgijimo pasaulio ir vystančių sielų ant laiko miriop nuteistos žmonijos....

Gėlė-mergelė tai Marija Nekaltai Pradėta!

Kritika ir Bibilografija.

Draugija. Literatūros, Mokslo ir Politikos Mėnesinis Laikraštis. No. No. 31—32. Kaune 1909.

Sumanymas padaryti Kaune socialines paskaitas kilo 1907 m., bet įvyko tik pradžioje 1909 m. Kas tenai buvo skaityta, tapo išspauzdinta šituose dviejuose (išėjusiuose kruvoje) "Draugijos" numeriuose.

Viso tapo skaityta 7 lekcijos — kunigų: Bučio, Maculevičiaus, Staugaičio, Kaupo ir Matulevičiaus (šio 3 lekcijos). Pirmenybės palmė — sulyg turiniu ir sulyg skaitliu — be abejo priklauso kun. prof. Jurgiui Matulevičiui. Jo "Trumpas išaiškinimas šių dienų socialinio klausimo" vertas būtų atspauzdinti skyriumi ir praplatinti tarp žmonių kuodaugiausiai. Drąsus, aiškus ir prieinamas išdėstymas priežasčių, gimdančių dabartinį socialinį klausimą, vertas perskaityti ne sykių ne tik tiems, ką to klausimo nepažįsta, bet ir tiems, kurie jį užsiiminėja. Paaiškinimai apie tai, kaip atsirado individualizmas, apie tikėjimo ir doros mokslo įtaką ant visuomenės gyvenimo ir kitus svarbius dalykus stato gerbiamąjį prelegentą cilėje giliausių visuomenės klausimų žinovų.

To paties profesoriaus: "Bažnyčia ir nuosavybė" ne taip drąsiai parašyta. Tankios ištraukos iš autoritėtinų raštų (da-gi su lotinišku tekstu išnašose) parodo, jog autoriaus griebtasi opaus klausimo. Ištiesų nuomonių apie nuosavybę buvo ir yra daugybė, o bažnyčia į nuosavybės klausimą kišasi tik tiek, kiek jisai rišasi su dora ir tikybiniais žmonių reikalais. Bet ir šitame atvejuje autorius išejo laimingai.

Referatas apie miestų ir sodžių darbininkus labai sympatiškas. Autorius ne tikrai pažįsta darbininkų gyvenimą, jų reikalus, bet jiems dar užjaučia. Paskaita lengva ir labai maloni.

Apskritai imant, perskaičius visus tris referatus, galima darosi, kad prof. Matulevičius, kursai taip gerai pažįsta visuomenės klausimus, turi daug proto liaunumo ir tiek socialinės teisybės pajautimo, pametė sau prigimtą dirvą ir perėjo dogmatiškosios teologijos sritį.

Kun. prof. Bučio "Bažnyčia ir sociologija" turi daug gražių minčių ir nešioja daugiau polemiską spalvą. Kun. d-ro Maculevičiaus "Krikščioniškasis socialinės tvarkos mokslas pagal Leono XIII encikliką" yra sunkiausiai iš visų parašytas referatas, bet kam visuomenės klausimai nėra svetimi, tas su mielu noru perskaitys visą referatą ir atras ne vieną naują sau daiktą.

Apskritai imant, tas kursai yra pripratę žiūrėti į gyvenimą Markso, Kantsky'o, Lafargue'o ir kitokių socializmo teoretikų akimis, ir tas, ką yra prisiskaitęs nekrikščioniškųjų sociologų raštų, tegul paima į rankas šitą "Draugijos" numerį: — ras jame nemažai naujų, ligšiol sau nežinomų arba klaidingai suprastų dalykų. Perskaitys su atida visus referatus, galės permąstyti ne vieną savo nuomonę ir tapti visai kitonišku žmogun.

VAIKU SKYRIUS.

JONUKAS IR NEREGIAI.

Tėvai dažnai gazdydavę mažą Jonuką, žadėdami jį atiduoti akliems elgėtams. Jonukas neapsakomai bijojo tų nelaimingųjų žmonių, ir, pamatęs kur tokį elgetą, bėgdavo nuo jo kuo toliausiai.

Kartą jis parėjo namo ir pamatė arti durų du neregį elgetu. Iš baimės jis nebežinojo ką daryti ir kur bėgti: jis bijojo šale judviejų pirkėjų įeiti ir taipogi bijojo atgal bėgti; jis jau manė, kad jiedu pagaus jį.

Tuotarpu viens elgeta, su baltomis nei pienas akimis, paėmė Jonuką už rankos ir tarė: „Sušelpk mus, mielas vaikelė!“

Jonelis, ištrūkęs, skubei nubėgo pas motiną, kuri išklausius jo žodžių, atriekė duonos ir liepė Joneliui paduoti pavargėliam.

Neregiai godžiai valgė duoną. Jonelis stovėjo arti ir aiškino sau, kad nepridera bijotis tokių nelaimingų. Elgeta, su baltomis akimis, paėmė Jonelį už rankos ir tarė: „Tavo duona gardi, vaikelė!... lai tave Viešpats Dievas laimina ir globoje savo laiko!“

Joneliui labai pagailo judviejų, ir nuo to laiko jis jau niekuomet neregį nesibijojo. Ksav. Vanagėlis.

AKMUO.

Vienas pavargėlis atėjo pas didžturtį, prašydamas pašalpos. Pastarasis, nieko nedavęs, suriko rūstu balsu: „Eik lauk!“

Pavargėlis neišėjo.

Didžturtis, paėmęs akmenį, trenkė juomi pavargėliui tiesiog į petį. Vargšas, paėmęs akmenį, isidėjo jį užantin, sakydamas:

— Nešiosiu ši akmenį taip ilgai, iki galėsiu juomi į tavę mesti!

Ir atėjo toks laikas. Didžturtis labai prasikalto. Valdžia paėmė visą jo turtą ir kalinį jį istūmė.

Vežant valdžiai jį kalinį, pavargėlis, priėjęs arti, išėmė iš užančio akmenį ir užsimojo trenkti juomi didžturtiui petin, bet, pagalvojęs, susilaikė, trenkė akmenį ant žemės ir tarė:

— Kuomet jo turtingo ir galingo būta, aš jo bijojau; dabar gi man gaila jo. Bereikalo aš taip ilgai šį akmenį užanty nešiojau! Ksav. Vanagėlis.

BUKIME KITIEMS NAUDINGI.

Pranutė ir Vytautėlis turėjo savo darželį, kuriane patį rūpestingai ir uoliai dirbdavo. Jiedu buvo labai užganėdinti, nes galėjo dažnai paaukuoti savo mamai ridikėlių, salotų, žirnių, morkų svogunų ir kitų daržovių.

Kartą mama jiems dviem pasakė, kad netrukus turės iš šitų namų kitur kraustyti, kur neturės tokio darželio.

Brolis ir sesuo labai nuliūdo. Tuomet pavasario būta, kurio jiedu nekantriai laukė, nes tikėjosi vėl uoliai darželyje pasidaruoti; todėl dabar su gailesčiu žiūrėjo ant savo lysvių, kurios jiems dviem kasmet tiek džiangsno suteikdavo.

Tai jau ir nedirbsiva, — tarė brolis — nes pakol mūsų daržovės užaugs, tai jau mudviejų čia nebus; jaių neturėsiva jokios naudos, tad ir dirbti nereik.

Sesuo tylėjo užsimąsčiusi

— Mums iš čia išėjus, atvyks kiti gyventojai, — tarė ji ant galo — tad jiems bus labai malonu rasti apdirbtą darželį, kuriame žaliuos daug įvairių daržovių. Juk nepridera žmogui sąmyliu būti ir galvoti tik apie savo naudą. Ar atsimeni, broleli, apysakėlę apie seną girininką, kuris senatvėje obelis ir kriušė sodino?

Tu kalbi tiesa, — sušuko brolis — nuoširdžiai tau ačiu už priminimą man tos svarbios tiesos! Todėl dirbsiva ir paliksiva darželį kuopuikiausiai apdirbtą ir užsėtą, tartum savo naudai.

Vaikai vėl tvėresį darbo; su dideliu pasimėginu jiedu isdabino visą darželį; ir rodėsi jiems dviem, kad ta žemė ir kiekviena pasėta sėkla dėkojo už visus tuos rūpesčius. Jautė jiedu, kad tie gyventojai, kurie paskui jų gyvens šitam namelij, džiangsis darželiu ir gerbs darlininkus, kurie rūpestingai apdirbtą darželį paliko.

Ksav. Vanagėlis.

I. KUR NAMAS MŪS?

Senas Nemuns puikiai plaukia;

Daug savimp jis upių šaukia;

Pievoms, girioms jų kraštai

Apdabinti yr' gražiai.

Graži žemė ir dangus;

Lietuva tat — kraštas mūs.

Jėzaus Motė Vilniuj šviečia,

Melsti Dievo žmones kviečia;

Daug bažnyčių yr dailių,

Stovi kryžiai prie kelių...

Šventa žemė ir dangus;

Lietuva tat — kraštas mūs!

Ksav. Vanagėlis.

**AUKOS SV. KAZIMIERO VIENUOLYNUI
IŠ SV. MIKOLO ARK. PARAPIJOS
CHICAGO, ILL.**

	(Seka.)				1350 Rasimas Karalius	1.50
	1536	Jokubauskas Stasys	1.00		1326 Lenkertas Pranas	1.00
		Pričmontas Motiejus	1.00	Bauwans St.	1326 Stavičius Antanas	.50
	1536	Matelys Jurgis	1.00		Petraičiūtė Apolionija	.50
		Matelys Kasparas	1.00		Petraičiūtė Klementina	.50
	1512	Varnagiris Mateušas	1.00		Jakubaučiūtė Anė	.50
		Pajaujis Juozas	1.00	Augusta St.	133 Jagelavičius Stasys	1.00
		Varnagris Vincas	1.00	Bauwans St.	1310 Jakubka Konstantas	.50
	1512	Šinkevičia Juozas	1.00		Tribičas Mikolas	.50
		Rasimas Jonas	1.00		Švazaš Juozas	.50
		Simanavičia Mart.	25	Ashland Ave.	1245 Pušnys Juozas	1.00
	1521	Andruškevičius Mikol.	2.00		Mičiulis Jonas	.50
N. Ashland Ave.	1445	Buivys Juozas	1.00	Allan St.	1719 Antanavičius Justinas	1.00
	1449	Stankevičius Kazys	1.00		Žutautas Domininkas	2.00
		Stankevičius Caelovas	1.00		N. Stasys	.50
		Bortkevičia Tadeuš.	1.00	Lull Pl.	1275 Jucius Domininkas	2.00
	1361	Kačynskis Stanislovas	2.00		Smilgevičaitė Juozapa	.50
	1361	Razgaičia Ignacas	1.00		Jucaitė Elena	.50
		Rutelionis Vincas	1.00		Mikužis Domininkas	1.00
W. Wabansia Ave.	221	Degsnys Antanas	1.00	Allan St.	1719 Narbutas Jonas	1.00
W. North Ave.	153.	Riška Juozas	1.00		Murauskis Mateušas	1.00
Dickson St.	1355	Valunas Jurgis	1.00		Kacoušis Stasys	.50
Division Ave.	1502	Kiniauckas Vincas	1.00	N. Ashland Ave.	1416 Adomaitis Marcijonas	1.00
		Bočiūnas Antanas	1.00		Pocius Jonas	1.00
	1417	Valenta Motiejus	1.00	North Ave.	1606 Karlikauskis Juozas	1.00
		Kudirkienė Marcelė	1.00		Karlikauskaitė Teklė	1.00
		Pranaitis Juozas	1.00		Kobeckis Adomas	.50
Clever St.	1234	Kupčiūnas Jonas	1.00		1606 Petrokoš Stasys	1.00
Division Ave.	1417	Kareskiūtė Marė	1.00	N. Ashland Ave.	1423 Sapetavičius Jonas	2.00
		Kareckas Mikas	2.00	N. Ashland Ave.	1423 Sapetavičius Antanas	2.00
	1421	Andruševičaitė Teod.	5.00		Baunoras Antanas	1.00
	1425	Aidukeyičius Vin.	1.00		Sapetavičiūtė Uršulė	1.00
		Jasinskas Vincas	2.00		1423 Čiasas Juozaps	1.00
Clever St.	1236	Chmieliauskis Aug.	1.00		Juškulaitė Ona	1.00
		Liutkus Jonas	.50	Brigham St.	1612 Kanopa Jonas	1.00
		Statulevičius konst.	1.00		Stančikas Konstantas	1.00
		Jokubonis Kazys	1.00		Šimkevičius Domininkas	.50
	1234	Gatelis Jonas	1.00	N. Ashland Ave.	1402 Stankevičia Kazys	.50
		Kupčiūnas Adomas	2.00		Valuckis Antanas	1.00
		Kupčiūnas Marijona	1.00		1336 Kairys Konstantas	1.00
W. Wabansia Ave.	1635	Šliužas Petras	1.00		Tantarys Petras	1.00
N. Marshfield Ave.	1642	Valiulis Juozas	1.00	N. Wood St.	1275 Uselis Vincas	1.00
	1620	Žeimis Kazimieras	1.00	W. Wabansia St.	1515 Rocevičia Jonas	1.00
		Valiulis Jonas	.50		Butkauskas Jonas	1.00
		Valiulis J. Jonas	.50		Rocevičia Juozaps	1.00
		Mickevičius Juozas	.50		Adamovičius Jonas	1.00
W. North Ave.	1624	Sakalauskas	2.00	Dickson St.	1449 Morkunas Jurgis	1.00
N. Paulina St.	1639	Girdžiūnas Antan.	1.00		Dubinskas Pranas	.25
	1639	Paulius Juozas	1.00		Tumėnas Juozas	.25
	1633	Kaminskas Jonas	.50		Šatkus Stasys	.50
		Liškauskas Juozas	.50		1449 Stankevič Jozef	2.00
W. Wabansia Av.	1736	Kanapė Juozapas	2.00		1453 Žemaitis Juozas	1.00
		Kuprevičiūtė Zopija	.50	Clever St.	1234 Viliunaitis Pranas	1.00
	1751	Vilbikaitis Juozas	1.00		(Tol. bus).	

Kviečiame visus užsirašyti nedėlinį lietuvių laikraštį.

„VIENYBĖ.“

išleidžiamą Kaune Švento Kazimiero Draugijos.

„Vienybė“ kiekviename numeryje dedama tos nedėlios **Evangelija su pamokslu**, paduodama daug **bažnytinių žinių** apie visų kraštų katalikų gyvenimą ir daug visokių dvasiškų pamokinių.

„Vienybė“ aiškina **svarbiausius lietuvių gyvenimo klausimus**, duoda daug visokių naudingų pasiskaitymų, apysakų.

„Vienybė“ yra blaivininkų laikraštis, ir jiems turi tam tikrą skyrį: „**Blaivybės dalykai**“.

„Vienybė“ kiekviename numeryje dedama ukininkams pamokiniai apie **ukės dalykus**, rašoma, kas reikia daryti ukės pataisymui ir pelno iš jos padidinimui, kaip geriaus parduoti ukės dalykai.

„Vienybė“ duoda **kuodaugiausiai žinių iš visų Lietuvos kraštų**, turi visur savo korespondentus, kurie siunčia į „Vienybę“ žinias. Taip pat turi nuolatinius korespondentus Amerikoje, Peterburge Rygoje, Liepojuje ir kituose dideliuose miestuose, kur gyvena didesnis lietuvių skaičius, ir rašo apie **lietuvių gyvenimą svetur**.

„Vienybė“ plačiai rašo apie Valstijos Dumos veikimą, praneša ir paaiškina vyresnybės išleidžiamus įstatus, tuojaus paduoda žinias apie visą, **kas naujo atsitinka visoje pasaulyje**.

„Vienybė“, kaip **Kauno laikraštis**, greitai sužino ir paduoda visas, žinias iš Kauno, kaip antai žinias, paliečiančias Zemaičių vyskupystės bažnyčias ir dvasiškiją, žinias apie Kauno gubernijos vyresnybės įsakymus, apie visą veikimą Kaune įsikursių lietuvių draugijų: šv. Kazimiero draugijos, „Saulės“, „Blaivybės“ ir kitų.

„Vienybė“ paduoda **turgaus žinias**, javų kainas, javų užderėjimą ir visokias žinias apie pirkimą ir pardavimą.

„Vienybėje“ viską rašoma labai **aiškiai ir suprastinai**.

„Vienybė“ **nemažas laikraštis**, išėinas **kas nedėlia**. 10 lakštų didumo, tekaštuoja su prisiuntimu tikrai **2 rubliu** metams, 1 rublis pusmečiui, 50 kapeikų trims mėnesiams. Užsienyje 3 rubliai metams. Kas nėra dar matęs „Vienybės“, teprišunčia savo adresą ir dovanai gaus pasižiūrėti vieną numerį.

Užsisakant „Vienybę“ ir siunčiant pinigus reikia dėti šitoks adresas:

g. Kovno, Redakcija „Vienybė“
Russia—Lithuania.

P-lė Teresa Kobelinskaitė liepos 26 d. gavo pavelijimą išleidinėti lietuviškai mėnesinį laikraštį.

„LIETUVAITĖ“

Laikraštis bus vedamas sulig šios programos.

- 1) Straipsniai apie doros ir visuomenės dalykus.
- 2) Žinios apie moterų klausimą.
- 3) Apysakos, eilės, poetiški veikalai, moksliški straipsniai.
- 4) Žinios apie moterų ūkį, prekybą, amatus, pramonę ir tt.
- 5) Spaudos apžvalga, spaudinių kritika, naudingi straipsneliai.
- 6) Trumpos žinios iš svetur, ypač apie moterų judėjimą, auklėjimą ir apšvietimą.
- 7) Redakcijos atsakymai.
- 8) Apgarsinimai

KAINA metams su prisiuntimu 2 rubliu, pusmečiui 1 rublis.

Pinigai ir rankraščiai galima siųsti šiuo adresu:

Kaunas, „Lietuvaitės“ redakcija, prie Liet.-Kat. Mot. Draugijos.

pražūti“. Dieviškoji malonė yra rasa, kuri visus tėvų

MITINGAS.

5 valandą vakare ateinantį nedėdienį bus mitingas 17 S. L. R. K. kuopos.

JUOKAI.

Važiavo iš Čenstakavos vienas kaimietis ir pasakojo kitam, ką jis tenai matė.

Vienas iš „apšviestųjų“ norėdamas pasijuokti iš kaimiečio, užklausė:

— Na ką, brolau, ar matei gyvą Panelę Švenčiausią?

Visi nusijuokė, o kaimietis atsakė:

— Mačiau, mačiau, viską mačiau ir šv. Juozapą ir Panelę šv. ir Kudykėlį Jėzų, tik visa šventoji šeimynėlė buvo giliai nusiminusi, kad jiems asilas dingio, bet dabar nudžiugs, kuomet pranešiu, kad tasai asilas jau atsirašo.

Ak, kokie mandagus jūsų vaikučiai, kaip padoriai elgiasi, Jonuk, ką jus tenai veikiate?

— Mės skaitome plaukus, ką išrovėme sau besipšdami.

Užsirašykit „Draugą“

P-lė. Viera Saglainaitė rugpiūčio 2 d. gavo pavelijimą išleisti lietuviškai juokų ir pašaipos (satyros) mėnesinį laikraštį

„GARNI“

Sulig sekančios programos:

1. Satyriški straipsniai, patėmijimai, etiudai, paliečiantį mūsų kasdieninį gyvenimą.
2. Eilės, sakmės, epigramos ir tam panašūs juokų ir pašaipos veikalai.
3. Satyriška lietuvių gyvenimo apžvalga.
4. Satyriška lietuviškos spaudos apžvalga.
5. Satyriška lietuvių dailės apžvalga.
6. Ištraukos iš kitataučių juokų laikraščių.
7. Karikatūros ir juokingi piešinėliai.
8. Redakcijos atsakymai.
9. Apgarsinimai.

KAINA metams 1 rub., atskiro numerio 10 kap. Pirmutinis n-ris išeis prieš Naujus Metus. Rankraščiai ir pinigai reikia siųsti šiuo adresu:

Kaunas „Garnio“ redakcija prie Liet.-Kat. Kningyno.

PRAŠOME LAIKU UŽSISAKYTI 1910 METAMS
dažniausia, nes kasandra diena dideliu lapu einanti,
Lietuvių kultūros laikraštį

„VILTIS“

KAINA:

Mene- siams.	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2
	r.k.	r.k.	r.k.	r.k.	r.k.	r.k.	r.k.	r.k.	r.k.	r.k.	r.k.
Vilniuje ir Rusijoje.	5.—	4.60	4.15	3.75	3.35	2.60	2.50	2.10	1.65	1.15	0.85
Užsienyje	7.—	6.65	6.35	6.—	5.35	4.65	4.—	3.35	2.65	2.—	1.35

Adresas: Vilnius -- „Viltis.“

Turinys įvairus ir gyvas: karštai užjaučiama visi Lietuvių sielvartai ir greit atsiliepiama: paduodama įdomiausias Rusijos ir užsienių naujienos; apie V. Dūmos darbus rašoma tiek plačiai, kiek nei viename kitame Lietuvių laikraštyje.

Trečius metus einant, „Viltis“ vis labiau sekasi, vis daugiau ji girdi pasitenkinimo balsų. Velytina tad, kad visi Lietuviai žinotų, kas „Viltis“ svarstoma.

„Viltis“ išleido jau 17 naudingų ir pavyzdinga kalba parašytų knygelių, kurių patariama pasiskaityti.

„Viltis“ leidžia įsitikėjimo Draugija, kviedama talkon turtingesnius Tautiečius.

„Viltis“ veda Draugijos įgaliotiniai: A. Smetona ir kun. J. Tumas.

VARGONININKAS.

Išsilaivinės muzikoje ir vedime choro, galiu puikiai griežti ant vargonų ir prie gerų aplinkybių, galiu uždėti orkestrą, paieškau vietos prie lietuviškos bažnyčios. Dėl artimesnių žinių meldžiu kreipties prie Red. „Draugo.“

A. & J. HURWITZ,

BANKIERIAI.

42 East Market Street, — — WILKES-BARRE, PA.

Parduodu laivakortes ant visokių linijų ir siūnčiu pinigų į visas pasaulio dalys. Atlieku daviernastis su maskolijos valdžia ir kitokius reikalus. Lietuviai kreiptis prie manęs, o busite užgandę.

!!! PUIKI DOVANA LIETUVOS ARTOJAMS !!!

JAU METAS UŽSISAKYTI
1910 METAMS

„Žemdirbys“

eina II. metai

ūkio, prekybos ir pramonijos reikalams pašvęstas laikraštis.

„Žemdirbys“ eina du sykiu per mėnesį.

„Žemdirbys“ politika visai neužiūima.

„Žemdirbys“ rūpinasi tik pakelti Lietuvoje ūkį, prekybą ir pramoniją.

„ŽEMDIRBIO“ KAINA:

metams 3 r., pusei metų 1 r. 50 k., 3 mėn. 75 k.

Visi skaitytojai, kurie iškarto užsimokės už „Žemdirbį“ už ištisus 1910 metus, gaus dovanų dviejų rusių daržovių sėklų.

Be to, „Žemdirbys“, norėdams išplatinti tarp savo skaitytojų geresnius ūkio įrankius, kasmet skirs išliosavinui tarp savo skaitytojų bent po kiek ūkio įrankių ir kitokių ūkyje reikalingųjų daiktų, o taip pat ir ūkiškų knygų.

1910 metais „ŽEMDIRBYS“ skiria išliosavinui tarp savo metinių skaitytojų šiuos duiktus:

1) tris vienavagių plūgus, 2) du kaupiku (t. y. du tam tikru plūgu šakniavaisiams apkaupiti, aparti) 3) vieną drapaką, 4) vienas svarstyklės, 5) vieną „Dadano“ sistemos rėmelinį avilį, 6) dvejus žirkles vaismedžių šakoms karpyti, 7) penkias knygas A. Zuvies „Apie ūkininkavimą“ (abidvi dalį), 8) penkias knygas M. Veito „Apie gyvulių ligas ir jų gydymą“.

IŠVISO 20 DAIKTŲ.

Kas todėl išanksto užsimokės už „Žemdirbį“ iškarto už ištisus 1910 metus, tasai dalyvaus augščiau minėtųjų daiktų liosavime ir galės ką nors laimėti.

SIUNČIANT PINIGUS REIKIA DĖTI TOKSAI ADR.

G. VILNO, ANTOKOL VOJENNA-GOSPITALNAJA

ul. No 3. Russia—Lithuania.

REDAKCIJA ŽURNALA „ŽEMDIRBYS“.

„DRAUGO“ AGENTAI.

Fel. Bugnelis, 454 Main St., Edwardsville, Pa.
Jurgis Grigutis, 38 Kedorr St., Wilkes-Barre Pa.

REIKALINGAS ZECERIS, GERAI SUPRANTANTIS „JOB WORK.“ KREIPTIES Į „DRAUGO“ REDAKCIJĄ.

KLAIDŲ ATITAIŠYMAS.

„Draugo“ 24 numeryje, ant pusl. 280, antros skilties apačioje apleistas vardas knygos, apie kurią tilpo recenzija. Knygos vardas šitoks: „Lietuviškos pašakos gražiau sios, kurių nebuvo jokiose knygose. Tomas I. Surinktos per A. Pratapą, Kauno gubernijos, parapijos Eržvilko. Shenandoah, Pa. Turtu ir Spanda T. P. Križanausko, 38 E. Centre St., 1909.“

Dr. A. L. Graičunas

Pasekmingai gydau visokias ligas vyrų, moterų ir vaikų, neaplenkiu ir paslaptinių. Atsišaukiantiems iš kitur suteikiu sąžiningus patarimus per laiškus.

TELEFONAS: Yards — 3162.

3312 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL.

DRAUGIJOS!

H. R. Morgan

laiko dirbtuve

visokiu jums rekalingu

daiktu, kaip tai: KEPURIU, KOKARDU, ŠARPU, VELIAVU ir tt.

Adresuokite:

R. H. MORGAN,

13 N. Main St., Shenandoah, Pa.

Union Ticket Agency

Seniausia Lietuviška Banka Scrantone ir Visoje Aplinkineje

Agentura Laivakorčių ant Geriausiu Linijų

Siunčia Pinigus kas dien in visas dalis svieto; taip-gi perka ir išmaino visokius pinigus. Išdirba visokius Dokumentus Amerikos ir Lietuvos teisnuose. Ofisas atidarytas kas dien nuo 8-tos iš ryto iki 9-tai val. vak. Nedėlioje: nuo 10-tos iš ryto iki 5-tai valandai vakare.

ADOLF BLAU, Union Ticket Agency,

203 Lackawanna Ave., Scranton, Pa

Taip-gi turime savo krautuveje daugybę visokių maldaknygių ir svietišku knygų visokiose kalbose

TELEFONAI: Naujas 303 — Bell 662

A. UZUMECKIS,

Lietuvis Graborius ir Balzamavotojas.

Viską išpildo geriau ir pigiau negu svetimtautis.

Persamdo karietas vestuvėms, krikštinoms ir t. t.

Priima lavonus ir iš kitų miestų.

Reikale kreipkitės pas savo tautietį.

324 Wharton St., Philadelphia, Pa.

TELEFONAI: Bell Lombard 27-39 A
Keystone Main 42-18 D

DR. MENDELSON,

LENKISZKAS GYDYTOJAS

50 South Washington St. Wilkes-Barre, Pa.

Swalm Hardware Co.,

No. 21 North Centre Street,

POTTSVILLE, PA.

[vairiausi geležiniai daiktai, tepalai, stiklas, dudos, plasteris, irankiai, sportiniai ir naminiai daiktai.

Prduoda aglumu ir paskirium.

"DRAUGO" AGENTAI:

St. Stanevičius, 3206 Auburn Ave., Chicago, Ill.
Antanas Kasparavičius, 27 E. 23rd St., Bayonne, N. J.
Juozas Mališauskas, Forest City, Pa.
Kazimieras Skripstunas, P. O. Sugar Notch, Pa.
Antanas Gudaitis, Box 73, Silver Creek, Pa.
V. Leskevičius, P. O. Midleport, Pa.
Mikas Cibulskas, 573 Canfield Ave., Detroit, Mich.
J. Žemaitis, 126 South Pear St., Shenandoah, Pa.
T. Kikievič, Box 167, Minersville, Pa.
M. Karbauskas, 52 G. Street, So. Boston, Mass.
L. Švagždys, 171—5th Street, So. Boston, Mass.
J. Mikutaitis, 1438 Western Ave., Allegheny, Pa.
A. Radzevič, 194 New York Ave., Newark, N. J.
A. Klimavičaitė, 321 Kensington Ave., Chicago, Ill.
A. Pocius, 10806 Wabash Ave., Chicago, Ill.
M. Duda, 51 W. — 25th Street, Chicago, Ill.
K. Strumskis, 2323 West 23 Place, Chicago, Ill.
Šaulys, 168 Beakon Street, Brighton, Mass.
J. Bartoševič, 4417 Marshfield Ave., Chicago, Ill.
J. Puselninkas, 722 Washington Ave., Braddock, Pa.
V. Bielauskas, 468 Northampton St., Easton, Pa.
M. Urbanavič, Box 33, Thomas, W. Va.
J. Antanaitis, Box 22, Swoyes, Pa.
Pr. Bukantis, 96 Centre Street, Kingston, Pa.
Juoz. Matuliavič, 1657 Tioga St., Shamokin, Pa.
Ant. Baranauckas, 1214 Railroad St., Shamokin, Pa.
Jos. Valentinavič, 1114 Cedar Ave., Scranton, Pa.
J. Versiackas, 65 Davidson St., Lowell, Mass.
Ignas Mkalojus, 1028 S. 2nd St., Philadelphia, Pa.
Jos. Robynsky, 163 First St., Elizabeth, N. J.
Myk. Vaicenavičius, 2 River St. Pl., W. Lynn, Mas.
Mike Šlapikevičius
Silver Creek P. O. NEW Philadelphia, Pa

VIENTATINĖ LIETUVIŠKA DIDELĖ KRAUTUVĖ.

Geriausiu armonikų, skripkų, klarnatų, koncertinių trubių ir daugybę visokių muzikališkų instrumentų. Puikiausių dzeigorėlių, lenciugėlių, visokių gražių žiedų, laketų, spilkų, kolėikų, gerų britvų, drakvojamų mašinukų, albumų, revolverių, križių, ražančių, škaplerių, guminių literų, istorijų, dainų, pasakų ir visokių maldaknygių. Gražių popierių gromaty rašymui tuziną už 25c., 5 tuzinai už \$1.00. Dailių atidaromų alatoriukų ir pavinėjavių siuntimui į Lietuvą. Atsiųsk savo tikrą adresą ir už 5c. markę, o apturėsi No. 3 Kataliogą su 450 paveikslų ir 1000 visokių naudingų daiktų. Aš gvarantuojau, kad mano tavoras pirmos klasos o prekės pigesnės kaip kitur; orderius išsiunčiu greitai į visus Amerikos, Kanados ir Anglijos kraštus. Kviečiu visus atlankyti su visokiais pirkiniais ir orderiais pas

K. VILKEWICH,

112 Grand St. St. Dep. D. Brooklyn, N. Y.

LIETUVIŠKAS DZIEGORMEISTERIS.

Parduodu tikro aukso laikrodėlius, gvarantuojamus 25 metams. Lenčiugėlius ir gražius žiedus. Armonikas ir visokius muzikališkus instrumentus, albumus su muzika, akuliorius, revolverius, britvas, pocket books vyrams ir moterims. Visokias knygas, ražančius, škaplerius, kryžėlius, taipos-gi turiu visokių vaistų. Visus tuos daiktus prieš Kaledasleidžiu už pusę prekės ir įkitus miestus siunčiu už pigiausias prekes. Mano adresas:

ANTANAS PUTIRSKAS,

144 W. Market Street, Scranton, Pa.

OFFICE NEW PHONE 37.

RESIDENCE 1100.

LIETUVIŲ ADVOKATAS

JONAS S. LOPATTO

47-48-49 Bennett Building, Wilkes-Barre, Pa.

Norintieji pasiskolinti pinigų ant pirmo mortgage, arba pirkti namus lai kreipiasi.

Naujas Telefonas 1005.

Senas Telefonas 659.

Dr. Albert Kaufmanas,

—: GYDYTOJAS IŠ LIETUVOS. :—

Specialistas visose ligose.

Gydo labiausiai užsienėjusias vyrų, moterų ir vaikų ligas. Galima susikalbėti lietuviškai, lenkiškai, rusiškai ir vokiškai. Yra daktaru keleto lietuvių ir lenku kuopu. Turi mašiną, su kuria galima matyti ir pažinti ligas kune, kaip per stiklą, užtai ligos yra tikrai ir greitai išgydomos.

Priima nuo 8 iki 10 val. išryto, nuo 2 iki 4 popiet, nuo 7 iki 9 vakare.

51 N. Washington St., Wilkes-Barre, Pa.

"DRAUGO"**SPAUSTUVE**

NAUJAUSIA, DIDŽIAUSIA IR GERIAUSIA GREITAI ATLIEKA
IVAIRIŲ IVAIRIAUSIUS DARBUS

**SPAUDINA
PIGIAI**

Konstitucijas, Plakatus, Tikietus,
Užkvietimus ir Kitokius Darbus

RAIDĖS STATOMOS DIDELE-NAUJAUSIOJO
PATENTO—MAŠINA "LINOTYPE"

ADRESUOKITE

"DRAUGAS"

314 E. Market St.

Wilkes-Barre, Pa.

ADRESAI CENTRO VYRIAUSYBĖS SUSIV. LIET.**RYMO-KAT. AMERIKOJE:****KUN. S. PAUTIENIUS** prezidentas

P. O. Girardville, Pa.

JONAS RIKTERAITIS vice-prez.,

67 James St., Waterbury, Conn.

KAZYS KRUSINSKAS seretorius,

457 — 17th St., Brooklyn, N. Y.

GABRYS LAIBINIS, izdininkas,

P. O. Box 135 Duryea, Pa.

Globėjai kasos:**JONAS VIERAITIS**,

107 So. Harding St., Worcester, Mass.

KAZYS VAŠKEVYČIA,

186 Jefferson St., Newark, N. J.

KUN. V. VIZGIRDA knygius,

190 So. Meade St., Wilkes-Barre, Pa.

KUN. V. STAKNEVIČIA dvasiškas vadovas,

207 Adams St., Newark, N. J.

FABIOLĖ,

Garsi kardinolo Wisemano apysaka. Vertė Vytautas Kaina 1 doleris. Imantiems daugiau, kaip vieną egzempliorių, nuleidžiamas didelis nušimtis.

Gaunama pas:

REV. V. VARNAGIRIS,

312 S. 4th St.,

BROOKLYN, N. Y.

Tautietai! Jei reikia Tau statyti nauji namai, ar taisyti seni, tai žinok, kad tatai atliks kuogeriausiai kontrakterius **MIKAS SLAPIKEVIČIUS**, New Philadelphia Pa.

Nauja Knyga—Biblija—arba šv. Raštas išleistas**KUN. S. PAUTIENIAUS.**

Tik vienas šitas šventaraštis yra katalikiškas.

Kaštuoja \$2.00 ir 15c. persiuntimui

Adresas: **REV. S. PAUTIENIUS,****GIRARDVILLE, PA.****MOKYKIMĖS PATIS.**

Gramatika angliškos kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta) \$1.00.

Vaikų draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo 15c.

Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo 10c.

Aritmetika mokytis rokundų be mokytojo su paveikslais (apdaryta) 35c. Pinigus siųskit per Money Order po šiuo adresu: **P. MIKOLAINIS,**

Box 62

NEW YORK CITY.**BEN. J. KMELEWSKI**

— NAUJAS TELEFONAS 1357. —

Parsiduoda laivakortės ant geriausių linijų. Siūnčia pinigus į seną kraują greitai ir saugiai. Žemės ir Notarijaus dalykai taipogi doviernastis.

102 — 104 Sherman St., — **WILKES-BARRE, PA.**